

BOSNA I HERCEGOVINA  
REPUBLIKA SRPSKA  
VRHOVNI SUD REPUBLIKE SRPSKE  
Broj: 72 0 P 053172 21 Rev  
Banjaluka, 19.4.2022. godine

Vrhovni sud Republike Srpske u Banjaluci u vijeću sastavljenom od sudija, Violande Šubarić, kao predsjednika vijeća, Biljane Tomić i Gorjane Popadić, kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužiteljice S.M. iz G., koju zastupa punomoćnik A.I., advokat iz G., protiv tuženog S.M. iz G., koga zastupa punomoćnik M.Š., advokat iz G., radi utvrđenja bračne tekovine, vrijednost predmeta spora 55.000,00 KM, odlučujući o reviziji tuženog izjavljenoj protiv presude Okružnog suda u Banjaluci broj: 72 0 P 053172 21 Gž 2 od 14.9.2021. godine, na sjednici održanoj 19.4.2022. godine, donio je

## PRESUDU

Revizija se odbija.

## Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda u Gradišci broj: 72 0 P 053172 19 P 3 od 23.10.2020. godine, utvrđeno je da je tužiteljica, po osnovu sticanja u braku sa tuženim, suvlasnik sa 1/2 dijela na nekretninama:

- porodična kuća na sprat veličine 7,6 x 7,8 m, potpuno opremljena,
- nova zidana štala veličine 12,5 x 6,0 m<sup>2</sup>, opremljena sa boksovima za gajenje svinja izgrađene na parceli k.č. broj 871/2 zvana O. - kuća 27 m<sup>2</sup>, dvorište 500 m<sup>2</sup> i njiva 4 klase površine 177 m<sup>2</sup>, ukupne površine 704 m<sup>2</sup> i na zemljištu označenom kao k.č. broj 871/2 zvana O. - kuća 27 m<sup>2</sup>, dvorište 500 m<sup>2</sup> i njiva 4 klase površine 177 m<sup>2</sup> ukupne površine 704 m<sup>2</sup> upisane u Pl. 864 KO T., sada na imenu tuženog, što je tuženi dužan priznati i izdati tužiteljici valjanu zemljišno knjižnu ispravu za upis njenog suvlasničkog dijela od 1/2 na njeno ime u katastru nekretnina, a koju će u protivnom zamijeniti pobijana presuda, te na pokretnim stvarima i to na:
- metalni kiosk veličine 3 x 3 m, crvene boje koji je postavljen na k.č. broj 871/1 upisane u Pl. 488 KO T.,
- traktor IMT 539 D. reg.broj ...,
- traktorska prskalica marke I.,
- traktorski dvoobrazni plug,
- putnički automobil marke R., proizveden 1999. godine, reg. ..., crne boje,
- teretni kombi više kamion T21.6D, proizveden 1984. godine, žute boje reg.broj ..., neregistrovan,
- trimer za košenje trave marke W.
- motorna testera marke S.
- brusilica marke B.,
- građevinska željezna skela za gradnju objekata 32 m<sup>2</sup>,

- francuski ležaj krem boje veličine 220 x 150 x 55 cm,
- ormar sa 5 vrata i 3 ladice, krem boje, veličine 200 x 210 x 60 cm,
- noćni ormarić veličine 50 x 75 x 40 cm,
- TV u boji marke A.,
- 1 dječiji krevetić veličine 190 x 125 x 70 cm,
- ormar sa 3 vrata i 2 ladice, krem boje, iverica veličine 125 x 190 x 50 cm,
- stolić za kompjuter i TV crne boje veličine 90 x 70 x 40 cm,
- obični niski stolić smeđe boje veličine 120 x 50 x 50 cm,
- ormar sa 3 vrata smeđe boje, iverica, veličine 125 x 190 x 50 cm,
- komoda bezbojna sa 2 vrata dole i 2 dijela nadogradnje veličine 90 x 180 x 50 cm,
- stolić za kompjuter veličine 90 x 180 x 50 cm,
- stolić mali ovalni veličine 90 x 50 cm,
- trosjed na rasklapanje sivo-smeđe boje veličine 120 x 90 x 90 cm,
- ormarić za kupatilo sa 4 ladice,
- ormar za obuću veličine 90 x 60 x 60 cm,
- komoda za TV sa 2 vrata i DVD veličine 90 x 45 x 60 cm, smeđe boje,
- dvosjed smeđe boje dimenzija 150 x 80 x 80 cm,
- trosjed smeđe boje veličine 220 x 80 x 80 cm,
- fotelja obična smeđe boje veličine 80 x 80 x 80 cm,
- stol ovalni veličine 110 x 60 x 60 cm,
- ovalni tepih krem boje sa strane cvjetovi veličine 200 x 300 cm,
- trpezarijski stol dužine 2,20 m, širine 80 cm,
- šporet na drvo marke A.,
- viseća kuhinja sa sudoperom od 9 dijelova, 4 dijela dole, 4 dijela gore i dio sa 4 ladice, veličine 190 cm, širine gornjih dijelova 30 cm, a donji 60 cm
- dva lustera bez kugli u obliku cvijeta.

U preostalom dijelu, odbačen je zahtjev (pravilno bi bilo, odbačena tužba u tom dijelu) za utvrđivanje prava suvlasništva na pokretnim stvarima i to: traktorskim tanjiračama, kosilici za travu na mješano gorivo, bez bližih oznaka, dvije mješalice za beton, bez marke, 4 komada klasičnih ručnih tačaka, dizalici za beton, velika, bez marke, dizalica za beton, manja, bez marke, bušilica manja, za drvo, hiltovka za razbijanje betona, zamrzivač 310L G., grijalica, korpa za veš, TV u boji, stara tipa, fotelja na razvlačenje, smeđe boje, kockasti tepih krem boje, 6 trpezarijskih stolica, veliki radni stol, frižider sa led sistemom marke B., dva taburetića, 7 plafonjerki, stol obični sa željeznim nogama, stalaza za zimnicu, komplet od 30 tanjira, escajg za 30 osoba, 6 komada šerpi od rotsfraja, 5 kompleta čaša za sok i rakiju, 4 kompleta servisa za crnu kafu, 12 šolja za čaj, 6 krigli za pivo, 30 čaša za vino i rakiju, 5 kompleta po 6 čašica za rakiju, 5 komada staklenih tacni za tortu, 20 komada malih tanjirića za tortu, 12 komada staklenih zdjela za supu i sarmu, 4 veliki paravan od namrežene svile, narandžaste boje, 2 zavjese sa narandžastim vezom, 6 komada velikih bijelih zavjesa sa dezenom, te zahtjev za upis suvlasničkog dijela u gruntovnoj knjizi i za fizičku diobu nekretnina.

Obvezan je tuženi da tužiteljici nadoknadi troškove postupka u iznosu od 9.586,00 KM.

Presudom Okružnog suda u Banjaluci broj: 72 0 P 053172 21 Gž 2 od 14.9.2021. godine, žalba tuženog je odbijena i prvostepena presuda potvrđena, te je odbijen zahtjev tuženog za nadoknadu troškova sastava žalbe u iznosu od 1.535,50 KM.

Blagovremenom revizijom tuženi pobija drugostepenu odluku iz svih razloga propisanih odredbom člana 240. Zakona o parničnom postupku („Službeni glasnik Republike

Srpske“ broj: 58/03, 85/03, 74/05, 63/07, 49/09 i 61/13, dalje: ZPP), s prijedlogom da se osporena presuda ukine i vrati drugostepenom sudu na ponovno suđenje ili da se preinači (ne kaže kako).

Tužiteljica nije odgovorila na reviziju.

Revizija nije osnovana.

Predmet spora je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da je zajedno sa tuženim, u toku bračne zajednice, stekla nekretnine, porodičnu kuću i novu zidanu štalu (bliže opisane u izreci prvostepene presude) koje su izgrađene (a još nisu uplanjene) na parceli koja je bila upisana na imenu oca tuženog M.S., a sada je upisana kao svojina tuženog i da njen suvlasnički dio iznosi 1/2 kao i na pokretnim stvarima, nabrojanim u izreci prvostepene presude, te da se taj njen suvlasnički dio upiše u gruntovnicu i obaveže tuženi da trpi fizičku diobu nekretnina. Ranijom prvostepenom presudom u ovom postupku, od 31.01.2019. godine, djelimično je bilo udovoljeno tužbenom zahtjevu, a odbijen je zahtjev tužiteljice da se utvrdi da su neke od pobrojanih pokretnih stvari zajednička imovina parničnih stranaka, te je odbijen i njen zahtjev za upis u gruntovnu knjigu njenog suvlasničkog dijela, od 1/2, na nekretninama, kao i zahtjev da se obaveže tuženi da trpi njihovu fizičku diobu. Tužiteljica nije izjavljivala žalbu protiv te ranije presude, što znači da je ona u ovom, odbijajućem, dijelu postala pravosnažna, slijedom čega je prvostepeni sud kod ponovnog postupka u ovom dijelu tužbu odbacio, jer se radi o presuđenoj stvari (član 67. stav 1. tačka 4. ZPP), pa kako nema revizije tužiteljice, ovim dijelom se dalje neće baviti ni ovaj sud.

Odlučujući o zahtjevima tužiteljice koji su relevantni u ovoj fazi postupka, po provedenom dokaznom postupku i na osnovu navoda stranaka, te izvedenih materijalnih dokaza, nižestepeni sudovi su utvrdili: da su parnične stranke zasnovale bračnu zajednicu ....1989. godine; da su stekli dvije kćerke, koje su sada punoljetne; da je bračna zajednica faktički prekinuta krajem 2014. godine, kada je tužiteljica sa kćerkama bila primorana napustiti zajedničko domaćinstvo; da su u početku bračne zajednice živjeli sa roditeljima tuženog; da su kasnije na zemljištu oca tuženog sagradili i namjestili porodičnu kuću i izgradili štalu koje nekretnine su sada, zajedno sa pokretnim stvarima, predmet ovog spora, a u javnim evidencijama su upisane kao svojina tuženog; da su kupili metalni kiosk u kojem je tužiteljica prodavala cvijeće; da se tuženi bavio građevinskim radovima i imao dva radnika sa sobom, za koje je tužiteljica spremala obroke; da je tužiteljica vodila brigu o djeci i domaćinstvu, radila na njivi i u bašti, te je ponekad radila i na nadnicu kod trećih lica; da je tokom izgradnje navedenih nekretnina tuženi dizao kredite koji su vraćani u toku trajanja bračne zajednice, a neki iznosi i kasnije.

Kod naprijed utvrđenih činjenica pravilno su nižestepeni sudovi zaključili da tuženi nije dokazao da je kuću i štalu gradio isključivo svojim radom i sredstvima (što je tvrdio tokom postupka i sada ponavlja u reviziji) i to nakon faktičkog prekida bračne zajednice. Takođe je pravilan i zaključak da nije dokazao da je njegov doprinos sticanju zajedničke imovine bio očigledno veći od doprinosa tužiteljice, pa da mu po tom osnovu pripada i veći udio u suvlasništvu stvari koje su predmet spora. Ni prvobitno iznesenu tvrdnju da je tužiteljica, kada je sa djecom, napustila zajedničko domaćinstvo, sa sobom odnijela većinu pokretnih stvari, nije dokazao. Upravo suprotno, iz izvedenih dokaza proizlazi da se te stvari još uvijek nalaze u kući i van kuće i da se njima služi tuženi, a u metalnom kiosku (koji je po svojoj prirodi takođe pokretna stvar) sada se prodajom cvijeća bavi majka tuženog (kako je sama rekla, prilikom saslušanja u svojstvu svjedoka).

Slijedi iz izloženog da nižestepeni sudovi nisu pogriješili kada su utvrdili da tužiteljici pripada 1/2 suvlasničkog dijela na pokretnim i nepokretnim stvarima, bliže opisanim u dosuđujućem dijelu izreke prvostepene presude.

Navodima revizije, ispravnost i zakonitost odluka nižestepeni sudova, nije dovedena u ozbiljnu sumnju.

Prema odredbi člana 272. stav 1. Porodičnog zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj: 54/02, 41/08 i 63/14 – u daljem tekstu: PZ) svakom od bračnih supružnika pripada po jedna polovina zajedničke imovine. Radi se o činjenici čije postojanje zakon pretpostavlja, pa se ne mora dokazivati, shodno odredbi člana 125. stav 3. ZPP. Svaki supružnik, slijedom odredbe člana 273. stav 1. PZ, može zahtijevati da sud odredi da je njegov dio veći od pripadajuće mu polovine zajedničke imovine, ako dokaže da je njegov doprinos u njenom sticanju očigledno veći od doprinosa drugog bračnog supružnika.

Iz naprijed utvrđenog činjeničnog stanja ne proizlazi (kako je već rečeno) da je tuženi samo svojim posebnim sredstvima gradio predmetnu kuću i štalu, kupio metalni kiosk, te nabavio pokretne stvari, bez obzira što je njegova zarada, eventualno, bila veća od zarade tužiteljice. Ovo iz razloga što se, saglasno odredbi člana 273. stav 2. PZ, veličina udjela bračnog supružnika u sticanju zajedničke imovine ne računa samo prema ličnom dohotku i zaradi svakog bračnog supružnika, već se vodi računa i o pomoći jednog bračnog supružnika drugom, o radu u domaćinstvu i porodici, o brizi oko vaspitanja i podizanja djece, kao i svakom drugom vidu rada i saradnje u upravljanju, održavanju i povećanju zajedničke imovine.

Dakle, kako je tužiteljica i sama zarađivala, prodajom cvijeća u kiosku, a svojim radom, spremanjem hrane za radnike tuženog, doprinosila i sticanju njegove zarade, te kako je vodila brigu o domaćinstvu i svim kućnim poslovima, o vaspitanju i podizanju djece, a radila je i na njivi i u bašti, nema sumnje da je takvim radom, sticanju zajedničke imovine doprinosila jednako kao i tuženi. Okolnost da je tužitelj neke od radova na građevinskim objektima obavio sam, takođe ne ukazuje na njegov veći doprinos, kod činjenice da je tužiteljica za to vrijeme preuzela na sebe druge porodične obaveze, što je omogućilo tuženom da radi na izgradnji kuće i štale i da se uopšte bavi građevinskim radovima na koji način je sticao zaradu.

Majka tuženog (svjedokinja Z.M.) je potvrdila da je njen sin predmetnu kuću gradio isključivo za sebe i svoju porodicu, pa se ne radi o gradnji u široj porodičnoj zajednici, kada se gradi za sve pripadnike te zajednice, ili kada nije određeno za koga se gradi i kada bi tužbom trebali biti obuhvaćeni svi članovi te zajednice, kako sada pogrešno tvrdi revident. Predmetna kuća je građena na zemljištu koje je pripadalo ocu tuženog, ali je on tu izgradnju dozvolio pa se, shodno odredbi člana 270. stav 6. PZ, ima smatrati da je učinio poklon (u vidu zemljišta na kojem su izgrađeni građevinski objekti) tuženom i tužiteljici, kao bračnim supružnicima, radi rješavanja stambenog pitanja njihove porodice. Iz tog razloga, te kod činjenice da su sporne nekretnine u odgovarajućim javnim evidencijama upisane kao svojina tuženog, nije bilo potrebe tužbom obuhvatiti sve nasljednike oca tuženog, kako se to želi prikazati u reviziji, niti zemljište (na kojem se gradilo) predstavlja posebnu imovinu tuženog.

Pored toga, ovdje se radi o sporu između bračnih supružnika o podjeli zajednički stečene imovine, po pravilima određenim odredbama člana 272. do 277. PZ. Odlukom iz ovog predmeta se uređuje samo pravni odnos između parničnih stranaka u vezi sa imovinom, koja je predmet spora i samo u dijelu koji je upisan na tuženog u javnim evidencijama. Njom se ne diraju prava trećih lica, pogotovo jer nije naložena nikakva promjena upisanog stanja vlasništva, odnosno suvlasništva u javnim evidencijama, niti je naložena predaja u posjed, odnosno fizička dioba,

pa revizioni navodi istaknuti u ovom pravcu nisu od značaja za donošenje odluke o stavljenim zahtjevima.

Uostalom, tuženi se protiv prvostepene presude žalio samo „na dio presude, kojom je utvrđeno da je tužiteljica suvlasnik sa 1/2 dijela na pokretnim stvarima, kako je to naznačeno u presudi i na zadnji stav presude kojim je tuženi obavezan da tužiteljici naknadi troškove postupka“. Dakle, nije pobijao prvostepenu presudu u dijelu kojim je odlučeno o suvlasništvu tužiteljice na predmetnim nekretninama po osnovu sticanja u braku sa tuženim. Štaviše, tuženi je priznao tužbeni zahtjev u dijelu koji se odnosi na utvrđivanje prava na predmetnim nekretninama – kuća štala i zemljište i to na ročištu održanom 21.7.2020. godine (četvrta strana raspravnog zapisnika) i na ročištu održanom 17.9.2020. godine (druga i četvrta strana raspravnog zapisnika). Time je prvostepena presuda u ovom dijelu postala pravosnažna pa tuženi, u krajnjem slučaju, i nema pravo da revizijom pobija odluku u ovom dijelu, jer se ne može preskakati zakonom propisani redosljed ulaganja pravnih sredstava.

Tuženi tokom postupka, ni u reviziji, nije imenovao i identifikovao koje je od navedenih pokretnih stvari, nabavio njegov otac, pa takva njegova paušalna tvrdnja nije mogla ishoditi drugačiju odluku. Takođe, tokom prvostepenog postupka nije zahtjevao da se u njegov dio unesu predmeti zajedničke imovine koji služe za obavljanje njegovog zanimanja (član 274. stav 1. PZ), niti je uopšte rekao koji su to predmeti, pa takvi njegovi revizioni navodi sada nisu od uticaja na rješenje spora.

Oba nižestepena suda su jasno i argumentovano obrazložili odluku o troškovima postupka, te je pravilno utemeljili na odredbama procesnog i materijalnog prava koje regulišu ovu oblast, koje u svemu prihvata i ovaj sud, a revizija ni jednim relevantnim navodom takvu odluku ne dovodi u sumnju.

Kako se navodi revizije ukazuju neosnovanim, valjalo je odlučiti kao u izreci, na osnovu odredbe člana 248. ZPP.

Predsjednik vijeća  
Violanda Šubarić

Za tačnost otpravka ovjerava  
Rukovodilac sudske pisarnice  
Biljana Ačić